

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: **12. sz. utca**

Kiadóhivatal: **DEBRECZENYI GYULA VÖRÖSBÁRONYI TÁRCZÁJA (Iskola-utca 4. sz.)**

Az igazság.

(G.) Az igazság istennője vak. A klasszikus mythologia nem simbolizálhatta volna találobban az igazság istennőjét, minthogy bekötötte szemét. Az igazság vak lett. Talán azért kötötték be szemét, hogy ne lásson szívtépő jeleneteket, ne lásson megindító drámákat. Legyen pártatlan, legyen részrehajthatatlan és ugy ossza ki az igazságot, hogy a szív ne vegyen részt benne, csupán az ész. Az érzést nem lehet megindítani megrázó jelenetekkel, ha ezeket nem követi a szem: reája csak az okok hatnak, a tények, ezekből vonja le az igazságot. Amde mi az igazság? ... Az emberiség hiába töri magát, hogy alakot adjon e testnélküli fogalomnak, e magas gondolatnak, mely trillio variációjával élteti a társadalmat, ad alapot a szociális élethez, mely nélkül nincs állami, nincs társadalmi élet. Sokfélesége mellett is mindig ugyanaz — csak vonatkozásaiban változik, mint maga az élet, de az igazság csak egy. És ez is vak. Helyes ez? Nem. — Az igazságnak látnia kell. Az igazságnak nem lehet bekötni szemét. Minél több szeme van az igazságnak, annál jobban, annál tisztábban lát. Mi legalább így képzeljük. És a képzelet e szüleményét átvisszük a gyakorlati életbe is. Ha

a mythologia istennője nem tudott igazságot osztani, mert szemei bekötve voltak, mi adunk az igazságszótóknak nagyon sok szemet. E másik végtel — úgy gondoljuk — majd eredményre visz és végre megtudjuk mi az igazság? E logika kapcsán hoztuk létre az esküdtbírószót. Sok szemével bizonyára jobban megtalálja az igazságot, mint az eddigi Justícia bekötött szemével.

Experimentálunk tehát.

Ha beválik jó, ha nem válik be, vigaszt találhatunk ama gondolatban, hogy a földön semmi ember mű sem tökéletes, így az esküdtbírószó sem. Igaz. Amde a jognak korában, különösen pedig a mi viszonyainkat mérlegelve, az egész társadalmat érdeklő ily fontos dologban, mégis csupán experimentáláslal van is szó, nem lehet, nem szabad Justícia le-tépett kendője helyett az igazság keresők és osztók szeme elé mikroszkopot vagy göresövet vagy éppen kaleidoszkopot állítani minden átmenet nélkül. Így soha nem jutunk el az igazsághoz, sőt mindig távolabb esünk tőle. Vagy tán nem is a szemüvegben volna a hiba, hanem a nézőben? Távol legyen tőlünk a gondolat, hogy bárkit is megbántunk, hogy bizalmatlansággal illessünk. De már az bizonyos, hogy táveszővön át nézve más lesz a mindenségről való ítélete a hiva-

tott csillagásznak és más lesz a laikusnak. És a jog világában tán nem így volna? Utvesztő mindenik; csak a hivatottság Ariadne fonala vezet az igazság világához. A járatlan küzködik, elvész benne.

Legyen igazság vagy vesszen el a világ! Legyen! — könnyű ezt a nagy szót kimondani. Amde az első hatalmas legyen szó, mely világot hozott létre, most már emberek ajkáról hangzik el és megszűnt pozitív eredményt hozni létre, midőn az igazságról van szó. Kétszeres rossz pedig és eredménytelen akkor, midőn az igazságszótka a jogutvesztőben járatlanok és az igazság magasabb elméleti minőségű és mélyebb jogi érzések jelenlétét tételezi fel.

Keresve az igazságot — experimentálunk és ezzel mindig távolabb esünk az igazságtól. Új módokat, új eszközöket használunk, hogy elérjük azt a valamit, amit igazságnak nevezünk, amelyre szükségünk van, mert nélküle ketten sem tudunk megélni egymás mellett. Az esküdtbírószóval önmagunkat nevezünk ki az igazság örvé, tekintet nélkül az emberi gyarlóságra, sőt a hideg ész által diktált és okvetlenül megkivántató szellemi műveltségre. Mindnyájan örizzük az igazságot, mert elbizakodottságunkban azt hisszük, hogy ké-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Szentté avatás.

Róma, máj. 24.

Főnségében pártatlan jelenet folyt le ma a Szent Péter templomban. A világegyláz feje, az agg Szentatya, leszállt palotájából és vagy háromszáz püspökkel trónja körül, legfelső tekintélyével dicsőfényt fűzött két szent homlokára, kik szent életükkel kiérdemelték azt, hogy a jó Isten e legfelső méltóságot nyilvánvalóság csudákkal eszközölte ki nekik. Megtörtént boldog La Salle János és Cascia Rita szentté avatása, két pártfogóval többet tisztelhetünk az égben, anynyival több kegyelmet várhatunk közbenjárásukra.

Merész vállalkozás a vatikáni Bazilikát, a világ csudáját ékesíteni, szépitni akarni, mondja egyik alkalmi füzetke szerzője. A merész-vállalkozás sikerült. Leirhatlan kép tárult szemünk elé, mikor a katonák sokszoros gyűrűin áttörve — megfogva és megtörve — a templomba léptünk. Fenn a párkányzatokon hosszú szalagforma állványokon, a mellékhajók öble körül üveg csillárokon ezer meg ezer gyertya égett be a főoltárig, hol szinte mesés ragyogású volt a Bernini-féle oltár Mária-képének villamos világítása. Ott volt elhelyezve a pápai trón

vörösbárony behuzattal. VII. Sándor idejéből való vörös damaszt-szővet folyta végig a pillérek is, a főhajó két oldalán óriási képek lebegtek aranybortos szövetkeretben, részint allegorikus alakok, részint a két szent életéből való mozzanatok. Az egyiket, szent Ritának csudáját, Szoldatics híres magyar festőnk fia készítette. A pápai oltár körül volt a püspökök és az udvar helye, két oldalt tribünök álltak a kiváltságosak számára, a templom többi része három nagy térre oszlott, a francia és olasz zárandokok foglalták el a beljebb eső két elsőt, rómaiak és nem zárandokok a megmaradt harmadikat.

Két hősi eszme hős hordozóját, La Salle Jánost és Cascia Ritát óhajította a pápa szentté avatni, a kettős szertartás hosszúsága miatt már 8 órakor megkezdődött a menet a sixtini kápolnából a Scala Regia irányába a Péter templom főkapuján. Egyszerű fákerezték tüntek fel először, a kolduló szerzetesek bünbáló énekekkel; utánuk a többi remek megmérhetetlen sorokban, majd a bazilikák kanonokjai, a világi pap-ság, szemináriumok, s a legmeghatóbb rész, a püspökök kara, közöttük megys Püspökünk Ó méltósága is. Fehér mitrával a fejükön vonultak ezek lassan, méltóságosan, mindegyik mellett ott a szertartómestere, be a Confessióhoz; messze országok sajtósági egyik-másik

arezon, szelid áhitat valamennyin. Voltak mintegy háromszáz, — erőteljes kép a régi egyházi gyülekezetek idejéből. Sorakban fekete mitrák, korona alaku fővegek váltakoztak a fejérekkel, a szerint, a mint viselője szerzetes vagy örmény volt. A menet végén harmincz kardinális után jött maga a Szentatya, fején aranyos mitrával. A biboros helytartó régen kiadta a parancsot, hogy ezen a napon a templomban minden éjlenzés és tapsolás tilos, s ha mégis megtörténnek, fájdalmat okozna a szentatya-nak. Mindenki azt hitte, hogy a déli tüzes olasz vér, a zárandokok lelkesedése illuzóriussá teszi majd e rendszabályt. S ime, imitt-amott feltörő hangot nem számítva az 50,000-nyi nagy közönség meghozta ezt az áldozatot, — hogy a szentatya-nak fájdalmat ne okozzanak. Nem volt éjlenzés.

Maga a szenttéavatás, mely másfélórág tartó felvonulás után azonnal kezdetét vette, három részre oszlik. Az elsöben a szentatyát háromszor felszólítják, mindig sürgetőbben kéri, hogy a nevezett egyéneket legföb tekintélyével vegye fel a szentek karába, mert a jó Isten sok csudával ugys kijelentette már, hogy ott vannak. Harmadszorra enged a pápa, imádságokra szólítja a jelenlevöket, eléneklik a Misereré-t és a beni Creator-t, azután hirtelen mind felállanak,

Mai lapunk 4 oldal.

pesek vagyunk reá. Így azután a sok kéz között majd csak sikerül valahogy egészen elnyomoritani az igazságot.

UJDONSÁGOK.

— **Városok kongresszusa.** Tegnap nyílt meg Győrött a városok kongresszusa, melyről lapunkban már több ízben megemlékeztünk. Havranek József székesfejvári polgármester, kit a kongresszus alelnökévé választottak, a már általunk is ismertett indítványát terjesztette elő. A kongresszus egy állandó bizottságot alakított, mely a városok közt az érintkezést főn fogja tartani és a készülő törvénytervezetet figyelemmel kíséri.

— **A rendőrség gyáza.** E hó 27-én délután helyezték nyugalomra Szilágyi Ferencz rendőrbiztos holttestét Magyar-Almásán, a község lakosságának impozáns részvétele mellett. A gyászszertartást Nagy Lajos plebános végezte. A rendőrség képviselőjében Rej István főkapitány, Polcz Péter első alkapitány, továbbá a biztosok és hét rendőr vett részt a végtisztességen és diszes koszorut helyeztek a koporsóra e fölirással: Felejthetetlen bajtársának — Székesfejvár sz. kir. város rendőrsége. A városi tisztikar koszorúját dr. Kerekes Lajos úr. ülnök és Knittel-hoffer Károly tette le a koporsóra. A temetésen az elhunyt székesfejvári tisztelői közül is számosan vettek részt.

— **Népgyűlés.** A szentendrei választókerület lelkes néppárti választópolgárai Duna-Bogdányban 1900. évi június hó 4-én, pünkösd délután, d. u. 3 órakor a tamplon-téren néppárti népgyűlést tartanak a következő tárgysorozattal: 1. *Elnöki megnyitó.* Tartja gr. Zichy Nándor. 2. *A keresztény iskoláról és a keresztény nevelésről.* Tartja: ugor nyai dr. Robitz Ferencz, pápai kamarás. 3. *A liberális egyházpolitikáról.* Tartja: Hrabovszky József cs. és kir. nyug. tábornok. 4. *A keresztény sajtóról.* Tartja: Auer István, a „Christliches Volksblatt“ szerkesztője. 5. *Elnöki zárszó.*

— **Törvényjavaslat a gazdatisztkról.** A földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé „a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyok szabályozásáról.“ A javaslat

sok helyes intézkedést tartalmaz, különösen a képesített gazdatisztek érdekében. Egyik legfontosabb intézkedése az, hogy képesített gazdatisztnak csak azt az egyént ismeri el, a ki oklevelét vagy végbizonysítványát magyarországi gazdasági tanintézetben szerezte, vagy honosította és e mellett magyar állampolgár. A törvényhatóságok, községek, egyházi testületek és személyek, köz- és magán-alapítványok, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok s ezek bérlei a törvény életbe lépésétől számított öt év múlva — kivételes esetektől eltekintve — csak képesített gazdatiszteknek alkalmazhatnak. Ha talán a javaslat nem elégti is ki mindenben a gazdatisztek jogos igényeit, helyzetüket mégis bizonyára javítani fogja. Bennünket ez a törvényjavaslat főképp abból a szempontból érdekel, hogy az intelligens középosztályt, — melynek fejlesztésére hazánkban oly nagy szükség van, — erkölcsileg mindenestre, de lassanként talán számban is szaporítani fogja.

— **A borkóstoló csészé.** Steiner Manó sergelyesi lakos már jó ideje tapasztalta, hogy az ugynevezett zsöllér füldéken levő pincejében a természetes átalagokat valami rejtélyes ismeretlen sűrű denzmagatja. Lesbe állt e hó 26-án s ekkor végre sikerült a borpusztító elfognia Sütő István odaváló csészéjében. A vagonbiztonság lelkiismeres öre alkulescal járt a pinczébe, de hogy ott mi kárt okozott, még nem lehet biztosan megállapítani, mert a károsult hekloliterekre rugó hiányt emleget, míg a derék csészé a csendőrk előtt odanyilatkozott, hogy ő csak a tulajdon szomszagsát szokta a Steiner borából csillapítani. Följelentették a székesfejvári törvényszéknél.

— **Tűzoltók jutalmazása.** A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség f. hó 6-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy a tűzoltói szolgálat terén kiváló tevékenységet kifejtett testületeket ezentúl módjához mért jutalmazásban fogja részesíteni. Jutalmi díj — egyelőre a szövetség szerény anyagi helyzetéhez mérten — megállapított a székesfejvári és vaáli nagyobb járásek területére két-két 10 koronás, két-két 5 koronás, a moóri, sárbogárdi és adonyi kisebb járásekba pedig egy-egy 10 koronás, két-két 5 koronás pénztalomban, ezenkívül pedig még mindenik járásha egy-egy díszmő oklevelét fog kiadni.

E jutalmi díjak odaítélésénél a tűzoltói intézmény önkéntes jellegéből folyólag az önkéntes testületek különösebb figyelembe részesítésnek ugyan, de azért abban a községi köteles tűzoltóság is részesülni fog, ha arra működése

által érdemesnek mutatkozik. A jutalmi díjak évről évre más más községek tűzoltó testületeinek fognak kiadtni.

— **Nyári mulatság.** A „Vizivárosi Hazafias Magyar Asztal-Társaság“ f. évi június 3-án, azaz pünkösd vasárnapján a Varga István-féle vendéglőben (Alsó-Királyor 2.) tekeversenyyel, szavalatokkal, világpostával és tánccezal egybekötött nyári mulatságot rendez, melyre a t. községséget tisztelettel meghívja a rendezőség. A tekeverseny kezdődik d. u. 4 órakor. A tánc kezdete este 8 órakor. A zenét Csanyi Károly hírneves zenekara szolgáltatja. Személyjegy 1 korona. — Családjegy 1 korona 60 fillér. A mulatság tiszta jövedelme — az „Asztaltársaság“ céljának megfelelően — szegény iskolás fiúk felruházására fog fordíthatni, miért is szives felülfizetések közönséggel fogadtatnak.

— **Viharágyu Moóron.** A moóriak már a viharágyu felalálása óta foglalkoztak azzal a tervvel, hogy e praktikus találmányt felhasználják, a mi a hatalmasan fejlett moóri szőlőkultúra érdekében különösen kívánatos volt. A beszerzéssel azonban nem nagyon siettek, megvárták míg a kísérletezésekből kiténik, vajjon melyik fajta látszik legalkalmasabbnak a sok közül. Most végre elhatározták, hogy a nálunk is — bár itt elég szerencsétlenül — kipróbált Farkas-Faragó és Emmerling-féle ágyukat fogják beszerezni. A napokban már meg is rendeltek Budapestben 26 db. Farkas-Faragó-féle nagyobb és 15 db. Emmerling-féle kisebb viharágyut. Minthogy azonban a jégütő szörnyetegekben ezidőszert országoszerre nagy a kereslet, a gyárosok a megrendelt ágyukat csak július 9-ike után szállíthatják.

— **A pápai kántor.** A pápai kántori állást 18 pályázó közül nyilvános versenyen Szentgyörgyi Sándor beszercebányai székesegyházi h. karmester nyerte el. Szentgyörgyi 28 éves moóri szülötésű jeles zene komponista, ki ugy az orgonán, mint a zongorán és az összes vonós hangszereken kitűnően játszik. Eddig már 165 szerzeménye jelent meg.

— **Juniális.** A várpalotai róm. kath. hitközség előjárósága 1900. évi június hó 4-én, pünkösd másodnapján, a várpalotai r. kath. plébánia templom festési költségének fedezésére a péthi furdőben juniális tart. Kezdete délután 4 órakor. Belépődíj személyenként 1 koronára. Kellemetlen idő esetén a mulatság június hó 10-én, Szentháromság vasárnapján fog megtartatni.

Jellemzi a kutatások szigorú voltát, hogy a temérdek beigazolt csuda közül szent Jánosnál csak kettőt, szent Rítánál három fogadott el, illetőleg jelet ki a szentéavatási per.

Este fényes kivilágítás volt a szentek tiszteletére. A szent Péter téren hatalmas állványokon lobogtak a fáklyák, különösen a homlokzat volt impozáns. A kupola ismét setét maradt — a 70-es évektől kezdve egyszer sem világitották ki.

A zarándokok óriási tömegekben özönlének. Vasárnap, 27-én tartják 77 chinai mátyr-hittérítő boldoggá avatását. Ha valaki szerencsés Rómának az egész világ szívének ilyen lükte-téseit szemlélni, mozgalmában résztvenni, abban önkénytelenül is kialakul az ítélet, hogy Róma első sorban a katholicizmus fővárosa, Krisztus Urunk helytartójának székhelye. Ez adja meg első sorban Róma jelentőségét nekünk hívő lelkeknek és ebben van Róma hegemoniája. nem művészetében, mint azt legnagyobb esodálkozásra e lapok 56-ik számában „Polyák“ ur tollából olvastam. A ki így ítélt, nem akarja Róma jelenlegi egyetemes világtörténelmi jelentőségét figyelembe venni és hétköznapi gondolkozással leszállítja értékét a közönséges fővárosok nivójára.

Minimus.

a pápa koronával a fején ünnepélyes nyilatkozatban a boldogokat szenteknek nyilvánítja, kijeleli napjukat az egyházi évben és megparancsolja a hívőknek, hogy tiszteljék őket. Végre elrendeli, hogy e tényről okmányt adjanak ki, s a jelenlevő protonotariások is kötelesek legyenek írásba foglalni. A nyilatkozatot az új szentekhez intézett ima követi, majd általános áldás, melynek szövegébe az ő neveiket is beveszi.

Igy végződik a tulajdonképeni felavatás. Utána szent mise következik. Most nem a szent Atya mondta, hanem Oreglia kardinális; a pápa helyet foglalt trónusán s az offertorium előtt történt meg a ténykedés második része, az adományok felajánlása. Egyik mellékszáton öt gyertya, kenyér, kis hordó bor, viz, galambok és egyéb apró madarakat tartalmazó kalitka volt. A gyertyák közül kettő hatvan-hatvan fontos, a többiek 12 fontosak. Az adományokat a legelőkelőbb kardinálisok viszik fel az udvari nemesek segítségével a pápa lábaihoz, a ki megáldja a tárgyakat és átadja a prokurátor-biborosnak, a felajánló pedig megcsókolja a szentatyá kezét és térdét. Így történik minden egyes tárgynál; a végén megmossa kezét a pápa és folyik a harmadik befejező rész tovább, a szent mise. Urtilmutatás alatt a híres ezüst-trombiták harsantak meg a kupolában, andalító lány hangjaikkal. mintha egy a menyországból lehangzott

részletet adtak volna elő. Maga a darab ünnepélyes hymnus volt még IX. Pius idejéből Silveri Domonkostól.

A közepen felállított díszleteket még a szent-mise alatt kezdték a kapunál szétszedni, a szőnyegeket felgöngyölték. Mindebből hamar kitalálta a nép, hogy a szentatyá a rövidebbik uton, a szentség-kápolnán keresztül tér majd vissza a Vatikánba. Lett is tolongás azon a részen, s mikor a pápa megkezdte visszavonulását, mikor angyali mosolylyal szórta két kézzel áldását, akkor mégse állotta meg tovább a tömeg, a lelkesedés mint futó tűz terjedt és széthordta a francziák között kitért hatalmas éljenzést.

La Salle szent János életéről szólunk már egyet-mást, nem lesz érdektelen szent Rítáét is röviden érinteni. Született 1308-ban Casciában (Olaszország); férjhez ment és csudálatos türelemmel viselte el férje brutális gonoszságait. Ennek és két gyermekének halála után kószatorba lépett és késő agg koráig szigorú önsanyargatásnak és imának szentelte életét. 1457-ben halt meg, sirjánál anyai csuda történt, hogy „Santa degli Impossibili“, lehetlenségekben segítőnek nevezték. Már VIII. Leóban boldognak hirdette, szentté avatásával a mai nőnemnek akart talán a jó Isten ragyogó példát adni, azért halasztotta emyire.

— **A tej.** A csóori tejszövetkezet nevében *Fliegler György* plebánus ur a következő sorok közzétételére kért föl bennünket: a „Székesfehérvári Hírlap“ 62. számában nagy lelki épülésrel és meghatottan olvastuk a szegény nép iránti szeretet és gondoskodás által sugalt „A tej“ című közleményt. Erre csak röviden és csakis érdemlegesen akarunk reflectálni. A tejszövetkezetek nem titokban csalásra alakult bandák, hanem a kis gazdák jólétének emelését előmozdító, a magas kormány támogatásával és felügyelete alatt megalakult nyilvános gazdasági vállalatok és törvényszéki bejegyzett cégek. Tehát ki van zárva a lehetősége annak, hogy tej helyett táptartalom nélküli moslékot árúsítsanak. Az avatlatlanok felvilágosítására mondjuk, hogy szakértők szerint a tej főalkotó részei: a víz, a vajzsír, a sajtanyag, a tejszúr, a fehérje és kevés ásványi anyagok. — Ugyancsak szakértők szerint; mi a lefőzött tej? A tejből ziros részének elválasztása után nyert folyadék a „lefőzött tej“; az elválasztott ziros rész a „tejszín“. Tehát ha a vajsírt lefőzés által a tejből kivonjuk, a lefőzött tejből még mindig benn marad az összes sajtanyag, a fehérje, a tejszúr és az ásványi alkatrészek. — Igen tisztelt „Többen!“ Nagyon jól tudjuk mi, hogy önök, akik a szegény népnek oly igazi jóakarói, őszinte örömmel nézik azt, ha a szegény nép pálinka helyett tejet iszik. Ennél fogva teljes beleegyezésünket adjuk ahhoz, hogy dr. Árókay ur csak minél szigorubbán vizsgálja meg tejtünket. Együttal mi is igen kérjük a szigorú lelkiismeretességéről ismeretes dr. Árókay Antal urat, hogy egyuttal vizsgálja meg azt a bort és a pálinkát is, melynek készítése által önök igen tisztelt „Többen“ Székesfehérvárt bizonyos hírnévre emelték. Csoór, 1900. május 28. *Fliegler György.*

— **Zarandoklat szent Gellért szülőföldjére és hamvaihoz.** Mint az illetékes helyről értesülünk *Dessereffy Sándor* csongrádi püspök abból az alkalomból, hogy Magyarország a kereszténység felvételének és királysága megalapításának kilencszázados évfordulóját ünnepli, a magyar nemzet nagy apostolának szent Gellért vértanu első csanádi püspöknek szülőföldjére, Velenczébe a f. évben szent Gellért napjára, szeptember 24-re zarandoklatot vezet s ott szent Gellért emlékét ünnepiesen megüli. A S. Giorgio szigeten, mely a piazzettával szemben egész közel fekszik, a szent Benedekrendiek templomában a kolostor felé eső mellék oltárnál két emléktáblát állít, egyet magyar, egyet latin nyelvű fölrással; ugyanott két magyar nemzeti színű, magyar szentek képével ékesített zászlót helyez el, ünnepies hátaadó szent-misést mond, melyet magyar és olasz szent-beszédek követnek. Velenczében szent Gellért ereklyéivel három helyen találkozunk. A legjelentősebb, a test jórésze a muram szigeten, a szent Donáth templomban van; egy láb-szárcsontot a szent Ferenczrendiek della Vigna nevezetű templomában, a Sagredo családnak, melyből szent Gellért is származott, temetkezési kápolnájában őriznek; végül egy kisebb részt a S. Giorgio sziget kolostorának kicstárában mutatnak. A emléktáblák és a zászlók elhelyezése, valamint a hódoló isteniszteleit színhelyeül a csanádi püspök azért választotta éppen a S. Giorgio-templomot, mert itt szent Gellért apáti tisztségét viselt s mert ez a hely Velencze fő-részéhez, a szent Márk templomhoz, a doge palotához, a piazzához és a piazzettához egészen közel esik s azért ide minden idők magyar utasai, kik Velenczébe járnak, rövid néhány percznyi csónakázással könnyen eljuthatnak. A szeptemberben vezetendő zarandoklatot a rendezéssel megbízottak minden részében gondosan kifogják dolgozni s a megállapodásokat jó eleve közzé fogják tenni. A rendezők azon lesznek, hogy a megállapodásoktól semmi eltérés ne legyen és utközben semmi bizonytalanság, méltánytalanság

vagy csalódás ne érje az utasokat. Mivel szent Gellért nemcsak a csanádi egyházmegyének, hanem az egész keresztény magyar nemzetnek apostola, azért a szóban levő zarandoklatban remélhetőleg nemcsak csanádi papok és világiak, hanem az egész országból számosan részt fognak venni. Sőt tekintettel az alkalom nagyszerűségére, az időpont kedvező voltára továbbá arra, hogy még egy nagyobb zarandoklatot úgy is kell Rómába vezetni, kívánatosnak látszik, hogy a szeptemberben vezetendő velencei zarandoklatot egyidejűleg s azzal kapcsolatosan Rómába is induljon zarandoklat, melynek tagjai szeptember 24-re Velenczébe kiszállnának, hogy a S. Giorgio tartandó istentiszteleten résztvegyenek. Ilykép kiki tetszés szerint vagy a velencei, vagy a római tervezethez csatlakoznék, a szerint amint csak Velenczébe, vagy egyuttal Rómába is törekszik.

— **Városi közgyűlés.** Székesfehérvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága e hó 31-én tartja rendes havi közgyűlését a következő tárgysorozattal: A belügyminiszterium körrendelete a gyámpénztárak pénzkészletei elhelyezésére vonatkozólag, — városi tanács előterjesztése a kövezetvám díjtetelei megállapítása tárgyában, — a túzoltó őrtanya udvarán építendő felszer tárgyában, — két bűnügyi nyomozói állás rendszeresítése iránt, — a javító intézetnek eladott telekre vonatkozólag, — a Vörösmarty szobor és tér helyreállítása tárgyában, — a János-futási bérlők kérvénye tárgyában, a szerződés egy pontjának módosítása iránt, — Jakabi Józsefnek eladandó utcaterület tárgyában, — Nyugdíj-felügyelő bizottság előterjesztése Rainiss József számvevő nyugdíjazására vonatkozólag, — városi tanács előterjesztése Bóna József ellenőr működési pótlék iránti kérvénye tárgyában, — Moenich Károly levéltárnoknak 400 korona fizetési előleg iránti kérvénye tárgyában, — Verger Tamás segélyezése tárgyában, az országos tűzoltói tanfolyamra történt kiküldetéséről folyólag, — a Diák-otthon segélyezése iránti kérelem tárgyában, — a kihágási statisztikai kimutatások egyszerűsítése tárgyában, — az igazságügy-miniszterium leirata, városunk területén emelendő törvénykezési épület s fogház tárgyában. Pénztári zároszámadások. A városi tanács előterjesztése néh. Müller János volt városi kövező özvegyének ovadéka- és egyéb követelése kiutalványozása tárgyában szükséges póthitelről.

— **A tűzoltó egyesületnek.** *Knittelhoffer József* malom-utcai lakos a helybeli önk. tűzoltó egyesületnek négy koronát adományozott.

— **Utcaöntözés.** Ezt a nyárban, porban, forróságban olyannyira jöleső hangzású szót a mi benszüloiteink szint ély kevésbé ismerik, mint akár a malabárok a telefonográfot, vagy egyéb ugynevezett vívmányát a civilizációnak. Ha a gyanutlan idegen egy „üde“ nyári reggelen derék ösvárosunkba toppan, bámulva látja az utcákat szegélyező akácok fehéres színű lankadt lombjait és megdöbbenve konstatálja, hogy a meteorológiai intézet jelzéstáblája gyalázatosan hazudott, mert im — furcsa de való — hó esett az éjjel. És csak akkor érti meg a dolog voltát, midőn koesi vágat végig a nyílt utca során és szemé-szája tele lesz azzal a fehéres valamivel, a mi nem is annyira hó, mint inkább por. A leggonoszabb por, a mi e néven ismeretes, mely bár nem éget, mint a Szahara homokja, de fojt, vakít és bacillusokkal tölt meg. Apáink annak idején nagy bölcsen kitalálták, hogy ez ellen csak a lelkiismeretes öntözés használ és e czélra be is szerettek két darab öntöző kocsit. Ámde napjainkban csak igen ritka halandó részesül abban a szerencsében, hogy e kocsikat tulajdon testi szemével színről-színre láthassa, bár a gazdasági tanácsos ur évről-évre vállalatba adja az öntözést. Most is megtörtént hetekkel

előtt, de még semmi látszata nincs, pedig harmincz ezer tüdő vágyik utánna és hatvan ezer szem keresi a titokzatos vizes edényeket, mert a por immár elviselhetetlen. Talán itt volna már az ideje, hogy az öntözéshez lássanak!

— **A vasárnapi csoportosulás.** Régi rossz szokása a külvárosi polgárságnak, hogy vasár- és ünnepnapokon a városház elé csoportosulva, szinte lehetetlenné teszi az ott való közlekedést. Tegnapelőtt délelőtt egyik rendőr szétozslásra szólította fel a városház mellett levő járdán áldogálókat, mire *Takács József* kocsis legény egy czifra káromkodással felelt s épen nem akart a helyéről elmozdulni, annál is inkább, mert *Pinczés István* öreg-utcai lakos, volt hegyőz a többieket is ellenszegülésre biztatta. Az esetnek a kapitányságnál lett folytatása, hol *Takács 20*, *Pinczés* pedig 5 korona pénzbüntetésre ítéltetett.

— **A napfogyatkozás.** Tegnap délután négy óra után az utcán járkálva különös tapasztalatot szereztem, láttam egy urat. kormos volt az orra hegye, majd találkoztam egy ismerőssel ez is fekete orrhegygyel dicsekedett. Ejnye ni, gondoltam magamban, talán ez is divat — secesiónak ugyan elég secesziós, a mikor hozzánk csatlakozik egy közös barátunk, a kinek már az ábrázata is kormos volt. Az én jó ismerősöm elkezdett ezen szívből kacagni, persze nem is gyánitva saját fekete orrhegyét. Mindennek egyébként a délutáni napfogyatkozás volt az oka. A napot ugyanis kormozott üvegen át vizsgálták s így sok esetben megtörtént, hogy a buzgó vizsgálódók az üveg kormos oldalát tartották a szemök elé. Sokan kivonultak a temető felé, honnan szabadabban lehetett a nyugati eget látni; sőt egy kis csapat elment Keresztesre is, hogy amint ők mondták „közelebből“ lássák a nap fogyását, azonban a kormos üveget itthon felejtették. Egy pár uri ember pedig színházi gukkeler vizsgálta az égi tűneményt. Ha ugyanis a hold konjunkcióiban vagyis ujholdkor eléggé közel van a földpálya síkjához, a föld bizonyos pontjaira nézve részben vagy egészen elfüdi a napot. Ez történt e. hó 28-án d. u. 4 óra 26 perczkor. A hold korongja a napba lépett és mintegy $\frac{61}{100}$ -ad résznyire eltakarta a nap fényes tányérját. 6 óra 20 perczkor azonban már újra teljes erővel ragyogott volna a nap, ha az össze verődött felhők el nem borították volna.

— **Életunt aggyastján.** *Magyar András*, 74 esztendő öreghegyi lakos nagyon elviselhetetlennek találta már a hosszú betegséget s e miatt hetek óta aludni sem tudott. Végül elkeseredésben e hó 27-én reggel elhatározta, hogy elpusztítja magát s e czélból két súlyos baltát magához véve, kivánszorgott a hajlék mögött levő szemétdombra, miután feleségét valami ürügygyel a városba küldte. A szemétdombra letelepedve nagy vehemenciával látott az öngyilkossághoz. A baltákkal egyszerre két felől támadt ősz feje s a különben is kevés ellenálló képességgel bíró avult koponyát több helyen beszakította, majd a balták élével szántott raja véres barázdákat s mikor ez sem használt, maradék erejét összeszedve kést döfött a nyakába. Az irtózatosan összevagdalt embert később odaérkezett hozzátartozói ágybafektették s elhivaták hozzá *Rédei József* orvost, ki azonban — kötözerekkel nem lévén ellátva — a rendőrséget sietett az esetről értesíteni. Így a mentők délután kivonultak s az öreg embert beszállították a városi kórházba. Felgyógyulásához nincs remény.

— **Uj kath. kör.** Az *Isztiméren* alakult „Kath. kör” alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Tűz.** Tegnap délután kevéssel négy óra előtt a vasuti átjárónál levő őrházból tüzet jeleztek a központi tűzörségre. A tüzoltók gyorsan kivonultak a sárca-utczába, azonban mire odaértek, a házbüliek és szomszédok már eloltották a szerencsére jelentéktelen tüzet, mely *Bátor János* háza udvarán, a szemétdombon keletkezett.

— **Tűzvész Balinkán.** A Bakony tövéen fekvő kies *Balinkát* egymás után érik az elemi csapások. A multkor nagy fagy tönkre tette a szőlőket, a márciusi árvíz elvitte az őszi vetések egy részét, f. hó 23-án pedig a délelőtti órákban tűz ütött ki a falu közepén és elhamvasztott vagy 30 gazdasági és más melléképületeket. Az erős nyugati szél oly hirtelen gyújtotta fel több helyen a falut, hogy mentésre alig lehetett gondolni, pláne miután a nép nagyobb részét a mezőn foglalatokodott és a különben is vízben és kulakban szűkölködő községben alig akadt víz-hordó fogat. Már-már az egész község elhamvadt volna és a templomot is közvetlen veszély fenyegette, a mikor egy ponton sikerült a falu fecskendőjével a tüzet helyhez kötni. Nemsokára megjelent aztán a bodai, isztiméri és moóri tüzoltóság is, és így a lakházakat sikerült megmenteni. A falu népe, mely már két ízben teljesen leégett, a mostoha viszonyok és sok csapás következtében annyira el van keseredve, hogy napról-napra nagyobb számban vándorol ki Amerikába, úgy hogy az utolsó években az amugy is kis község egészen elnéptelenedik és a házasságok ma már a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. A kár néhány ezer forintra rug, mert sok sertés és a gazdáknak az összes takarmánykészlete, valamint a híres balinkai káposztapalánták is mind elégték. — Ha találkoznak jótékony lelkek, a kik a szerencsétlenül járt szegényebb lakosokon szívesen segítenek, úgy lapunk szerkesztője kész a könyörödmányokat rendeltetési helyére juttatni.

— **Nyilvános köszönet.** Az állami főreáliskola május 24-én tartott hangversenyén felül-fizettek: 10 koronát *Kohn Adolf*, 6 koronát *Kállor Dávid* és *Reichard Mór*, 5 koronát *Bernstein Sámuel*, 4 koronát *Spitkó Lajos* és *Wertheim Armin*, továbbá *Stauber Mór* főreálisk. tanuló, 2 koronát a következő úrnok: *Dési Györgyné*, *Gáspár Károlyné*, *Kelemen Béláné*, *Kuthy Józsefné*, *Ormény Ivánné*, öz. dr. *Preisach Lipótné*, *Madame B. Renaud*, *Szabó Luiza*, *Téri Józsefné*, öz. *Viczeuty Pálné*; ugyanezek 2 koronát fizettek felül *Arnuth Lajos*, *Aujezdsky Adolf*, *Borostyán Sándor*, dr. *Czapáry László*, *Dési Lajos*, *Gerő Jakab*, dr. *Kapossy Andre*, *Kiss Ignác*, *Kuti Márton*, *Lesslauer Sándor*, *Schätzer Jakab*, *Silberberg Soma* és ketten *N. N.* név alatt: — 1 koronát a következők: *Deutsch Antal*, *Heller Kálmán*, *Pollák Gusztáv* és egy *N. N.* név alatt; 50 fillért *Guttman Lajos*. Összesen: 91 korona 50 fillér. Együttal tisztelettel tudatjuk, hogy a hangverseny tiszta jövedelme: 295 korona 84 fillér. A felülfizetésekért az intézet nevében mély köszönetet fejezi ki az *állami főreáliskola igazgatósága*.

— **Esküdttörő.** Az esküdtek alaprajstroma az összeíró bizottság által elkészített s f. é. június 1—15-ig a városláz nagytermében közszemlére kitétetik, hol azt a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s ellene fenti határidő alatt felszólalással élhet, a felszólalásokra pedig további 8 nap alatt bárki észrevételeket tehet. A felszólalásokat és észrevételeket a polgármesternél, mint az összeíró bizottság elnökénél kell írásban benyújtani vagy szóval előterjeszteni.

— **Szines bőrczipőkhöz való lack és créme**, melyek a bőrnek eredeti színét visszaadják; **legkitünőbb minőségű bőrlack**, mely a bőrnek pompás fényt ad, lábbeliek, lószerszámok, bőröndök fényesítéséhez és jókarban tartásához különösen ajánlatosak; **orosz bőrkencs**, mely a bőrt tartóssá és vízmentessé teszi; — **kesztyűbőr-, lackbőr- és chevreaux czipőkhöz való crémek**; **a világhírű Fernolendtféle czipőfénymáz** (suviksz) 3, 5 és 10 kros dobozokban; **patakenőcs és nyeregszappan** a legkitünőbb minőségben és jutányos áron kaphatók: **LANGRAF GÁBOR és FIA Bőr, czipészeti cikkek és gépszijak nagykereskedésében, Székesfehérvárt, Jókai-utca 8. — A legjobb 90° égetmi való denaturált spirítusz 1 liter 28 kr.**, nagyobb vételnél megfelelő árengedmény; **matraczokba, vankosokba és kocsiülésekbe való lószőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári áron.** — Az egész világon szabadalmazott **Löderer-féle ruganyos czipő sarok** és a **Dr. Högyes-féle asbest talpbetétek** főraktára. — Naponta postai szétküldés.

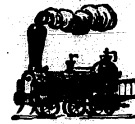
Irodalom.

Megjelent „Castitas a legszebb erény“ című mű II-ik kötete. Csak elismeréssel szólhatunk *Asternak* e könyvről, mely méltó folytatása az elsőnek. Tisztultabb a levegő elmékedéseinek fenséges személyei körül s ha olvassuk a szüz *Anyáról* szóló részt, az megragad és viszi lelkünket el a létköznap élet ünész szülte surló-dásából, föl az *Istenanya* magasztos személyéig. Kinek erényei előtt belátjuk saját gyarlóságainkat, hű tőrekvésünket. Egyéb elmékedéseinek tárgya a pszichologusra vall, ki ismeri a modern ember lelki gyengéit és siet, hogy felvilágosítson, hogy segítsen és beláttassa az emberrel mennyire téves uton halad. Különösen jók e nembn a „Szépség“, „Irodalom“, „A világ piacza“ szimű elmékedések, melyek amennyire korszerűek; annyira tapintatosak és nem kevés világismerttről tanuskodnak. Ajánljuk e művet különösen a művelt lelkű hölgyeknek és a papságnak. Megszerezhető az írónál.

Merton Ada. E zimen adott ki az esztergomi növendékpapság m. e. i. iskolája egy kis elbeszélést, mely úgy tárgyánál, mint irányánál fogva ajánlható a kath. családoknak — ajándék vagy jutalom képen. Megható története ez a kis *Adának*, ki hitéhez ragaszkodik és minden akadályt, még szüleinek gunyos kiesnylését is legyőzi és lelkének tisztá ártatlanságával megy az első szent áldozáshoz. Nincs más barátja ki együtt érezne vele, csak a szeressen szolgál, ki az nap akar megkeresztelkedni, mikor a kis *Ada* először megy áldozni. Mindkettőnek vágya teljesül. A vallástalan szülők megrendülnek *Ada* halálós ágyánál és megtérnek. Ez rövid foglalata a kedves könyveskének, melylyel jó munkát végzett a növendékpapság iskolája. Megrendelhető *Buzárovits Gusztáv* könyvnyomdájában, Esztergomban.

„**Szentek életet**“-nek 11. és 12-ik füzeté *Dedek Cr. Lajos* kiadásában. Mindkét füzet sikerült címkeppel van ellátva, melyeknek egyike *Manche szt. Mátyás* apostolát, a másika *Comeleram* hatalmas alkotását „*Aquinói szent Tamás* szent Lajos francia királynál“ ábrázolja. Ezen kívül mindkét füzet több szentnek teljes életrajzát adja, mely érdekes olvasmányul szolgál azoknak, kik az egyház szentjeinek történetével megismerkedni akarnak. Megszerezhető *Pallas* ir. és nyomd. részvénytársaságnál.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Uj

Vasuti menetrend.

— 1900. május 1. —

Budapest ind.	Székesfejérvár érk.	N. Kanizsa ind.	Kanizsa érk.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 est*)
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.43 este.	3.52 éjjel

*) Csak július 1-től közl. Boglárig.

Nagy-Kanizsa ind.	Székesfejérvár érk.	Budapest ind.	Budapest érk.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.32 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.
Szem. v. 5.05 reg.	6.59 r.**)	7.05 reg.	8.58 reg.
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.	4.42 d. u.
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este	8.33 este
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este	9.20 este

** Junius 1-től Boglártól közl.

Junius 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár ind.	Székesfejérvár érk.	Budapest ind.	Budapest érk.
Sz. v. 7.35 este	9.45 este	9.51 este	11.25 este
Komárom ind.		Székesfejérvár érk.	
Sz. v. 4.07 reg.		6.54 reg.	
Sz. v. 12.14 d. u.		2.27 d. u.	
V. v. 6.20 este		11.09 éjjel.	
Székesfejérvár ind.		Komárom érk.	
Sz. v. 6.15 regg.		8.40 regg.	
V. v. 9.50 d. e.		2.50 d. u.	
Sz. v. 9.32 este		12.32 éjjel.	

Székesfejérvár ind.	Veszprém érk.	Veszprém ind.	Sz.-Fejérvár érk.
Sz. v. 9.21 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.
V. v. 9.57 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este.
		T. v. 7.19 este	10.09 est*)

*) Junius 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint csütörtökön közl. Ind. Péthről 8 óra 27 p. este.

Székesfejérvár ind.	Adony-Szabolcs érk.	Paks ind.	Paks érk.
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.		2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.		9.33 este.
Paks ind.		Adony-Szabolcs érk.	
V. v. 2.00 éjjel		6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.49 d. u.		6.06 este	7.25 este.

Székesfejérvár ind.	Bicske érk.
V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 1.59 d. u.	4.53 d. u.

Bicske ind.	Sz.-Fejérvár érk.
V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este.

Székesfejérvár ind.	Sárbogárd érk.
V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbogárd ind.	Sz.-Fejérvár érk.
V. v. 6.10 reg.	8.12 reg.
V. v. 12.15 délben	1.34 d. u.